Sociaal en Cultureel Planbureau

Aan Deelnemers DG-overleg
Van Directie SCP
Datum 24 april 2020

Bezoekadres:
Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag
T 088 9846 300
www.scp.nl

Inlichtingen bij
[redacted]
E [redacted]@scp.nl
M [redacted]

24 april 2020

memo

Maatschappelijke effecten van corona en werkprogramma 2020 SCP

De huidige situatie vraagt dat het SCP als planbureau vanuit het perspectief van de burger op basis van onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek relevante duiding biedt, vooruitkijkt en kennis voor beleid levert over de maatschappelijke effecten van de coronapandemie.

Hiervoor heeft het SCP een programma Maatschappelijke Effecten Corona ingericht, dat het momenteel het onderzoek van het SCP naar de gevolgen van de pandemie en bijbehorende maatregelen vorm geeft.

Tijdens het DG-overleg van 6 mei mei inventariseert het SCP graag bestaande kennisvragen van departementen over de maatschappelijke effecten van corona.

Deze kennisvragen bieden een goede basis om de analyse en duiding van de ontwikkelingen tijdens de huidige crisis op sociaal en maatschappelijk gebied door het SP te toetsen (binnen de kaders die zijn opgesteld in de bijgevoegde notitie). En om de onderzoeksagenda van het SCP de komende periode verder vorm te geven.

Op de zeer korte termijn voorziet het SCP in kennisdeling over de maatregelen die zijn getroffen op de terreinen van bijvoorbeeld werk, onderwijs, zorg en vrije tijd op basis van beschikbaar empirisch materiaal. Dat geldt ook voor de mate waarin en wijze waarop mensen bijvoorbeeld vrijheidsbeperkingen aan kunnen, accepteren of menen al dan geen risico te lopen. Daarbij richt het SCP zich op het doordenken van sociale en culturele gevolgen van desbetreffende maatregelen en (indien van toepassing) verschillen tussen groepen.

Op de middellange termijn (eind 2020) en langere termijn richten we ons op het duiden van de effecten, het opwerpen van belangrijke kennisvragen, en het empirisch in kaart brengen van de gevolgen. Kennisvragen op de lange termijn worden geïntegreerd in het nieuwe meerjarenprogramma (MJP) van het SCP en het daaruit voortvloeiende werkplan 2021 van het SCP.

Kennisdeling

De huidige situatie vraagt tevens dat het SCP op een proactieve wijze effectieve kennis frequent en sneller dan normaal gaat delen met departementen en andere belangrijke stakeholders. Bijvoorbeeld door het opleveren met inzichten op basis van bestaand empirisch materiaal in de vorm van zgn. two-pagers en factsheets.

Dit past goed bij de ambitie die is geformuleerd in de koers en de doelstellingen van het meerjarenprogramma, die op het DG-overleg van 2 juni verder worden besproken.

Zo heeft het SCP recent een bijdrage geleverd aan een Catshuissessie, en is het SCP, naast met departementen o.a. in gesprek de WRR, de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS), het CBS, de SER, en verkennen we hoe samenwerking met de andere planbureaus (CPB, PBL) en het RIVM concreet vorm kan krijgen. Tevens levert het SCP een bijdrage aan verschillende voorbereidende werkgroepen o.l.v. de NCTV die zowel naar maatregelen op korte als middellange termijn kijken.

De verwachting is dat deze vraag zal toenemen naarmate de tijd voortschrijdt en er beleidsbeslissingen worden genomen die opnieuw gevolgen voor onze manier van samenleven hebben. Daarnaast zien we het als onze rol om de politieke besluitvorming proactief en ook ongevraagd vanuit onze kennisbasis over de samenleving te voeden.

Tijdens de vergadering bespreekt het SCP daarom graag met u op welke manier, en op welke plekken, het SCP door middel van het ontsluiten en delen bestaande kennis en inzichten de kennisbehoefte van departementen kan vervullen, waarbij we aantekenen dat het SCP zelf keuzes zal moeten maken vanuit de onafhankelijke rol die we hebben en de beperkingen die onze capaciteit ons daarbij oplegt.

Consequenties werkprogramma 2020

De coronapandemie, en het onderzoeken en in kaart brengen van de maatschappelijke gevolgen van de coronapandemie, en bijbehorende kennisdeling met departementen en kennispartners, heeft een aantal consequenties voor het werkprogramma 2020.

Het merendeel van het werkprogramma wordt uitgevoerd, waarbij in lopend en gepland onderzoek en dataverzamelingen de effecten van corona zoveel mogelijk in kaart worden gebracht. Bijvoorbeeld in het onderzoek naar scheidslijnen (Verschil in Nederland), het onderzoek naar de veranderende arbeidsmarkt, onderzoek naar het sociaal domein, brede welvaart en Kwesties voor het Kiezen. Voor deze onderzoeken borgen we nu voldoende capaciteit zodat deze inhoudelijk aansluiting vinden op de huidige situatie en zodat ze tijdig kunnen worden uitgevoerd.

Bij een aantal projecten, bijvoorbeeld omdat het door de maatregelen omtrent de coronacrisis onmogelijk is gebleken veldwerk uit te voeren, onderzoekt het SCP momenteel of er haalbare alternatieven zijn en wat de consequenties hiervan zijn voor doorgang en de doorlooptijd van deze projecten. De consequenties worden in de komende periode met betrokken departementen besproken. Zo kan een aantal van deze projecten mogelijk een plek krijgen in het werkplan 2021, mits deze passen binnen het kader van het nieuwe meerjarenplan van het SCP. Op deze manier streeft het SCP ernaar dat departementen nauw betrokken zijn en in goed overleg gekeken wordt naar oplossingen en alternatieven. Waar publicaties van SCP-onderzoeken als gevolg van de crisis verschuiven, worden departementen ook hierover tijdig geïnformeerd.